

Nordistiken och skolan

Per Holmberg

Göteborgs universitet/Linköpings universitet, per.holmberg@svenska.gu.se

Idag är skolrelaterad forskning ett väl etablerat område inom svensk språkvetenskap. Utifrån doktorsavhandlingar i nordiska språk/svenska språket (och angränsande forskarutbildningsämnen) har jag tidigare kartlagt forskningsområdets kunskapsintressen under 2000-talet (Holmberg, 2017) i jämförelse med andra nordiska länder (Holmberg et al, 2019). Syftet med det här föredraget är att belysa hur svensk nordistik redan under 1900-talet engagerat sig i skolan på olika sätt: När, var och hur blir skolan intressant, som ett empiriskt fält för språkvetenskaplig forskning, och som ett fält för stöd och kontroll av språkutveckling? Analysen syntetiserar resultat från tidigare studier av nordistikens 1900-talshistoria så som den framträder i avhandlingsproduktion, vetenskapliga artiklar, professorstillsättningar och tidig språk- och skoldebatt. För att komplettera bilden undersöks doktorsavhandlingar med skolan som empiriskt fält, deras tematik, handledning, finansiering och mottagande. Som ramverk används Bernsteins teoretiska distinktion mellan disciplinär och professionsbaserad kunskapsbildning (2003; 1998). Studien visar hur genombrottet för skolrelaterad forskning sker under 1970- och 80-talet, men också hur denna nya forskningsinriktning naturligt följer omställningen från diakron till synkron språkforskning, och anknyter till en lång tradition av engagemang i skolans svenskämne vad gäller uppsatsskrivande, skönlitterär läsning och rättstavning. Avslutningsvis diskuteras vilka strukturella villkor som gynnade en mer professionsbaserad kunskapsbildning vid tiden för skolforskningens genombrott.

Referenser

- Bernstein, B. (2003; 1988). Education, symbolic control, and social practices. In B. Bernstein, *Pedagogy, Symbolic Control and Identity* (2nd ed., p. 133–164). Rowman & Littlefield.
- Holmberg, P. (2017). Språkvetenskap och utbildningsvetenskap. I D. Håkansson & A.-M. Karlsson (red.), *Varför språkvetenskap?* (s. 171–186). Studentlitteratur.
- Holmberg, P., Krogh, E., Nordenstam, A., Penne, S., Skarstein, D., Skyggebjerg, A. K., Tainio, L. & Heilä-Ylikallio, R. (2019). On the emergence of the L1 research field: a comparative study of PhD abstracts in the Nordic countries 2000–2017. *L1 – Educational Studies in Language and Literature*, 19, 1–27.